



NBI-1601100101020401

Seat No. ____

B. A. (Sem. II) (CBCS) (W.E.F. 2016) Examination

April / May - 2017

Sanskrit : Paper - IV (A)

(Hitopadesh - Mitralabh)

(हितोपदेशे - मित्रलाभः) (CORE)

(Common Paper for 2015-2016) (New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

१ (अ) नीचेनाभांथी गद्यभंडोनुं भाषांतर करो : (कोई पक्ष बे) ८

1 (a) Translate following paragraph : (any two) 8

(१) अथ तेन व्याघ्रेण तण्डुलकणान् विकीर्य जालं विस्तीर्णम् । स च प्रच्छन्नो भूत्वा स्थितः । तस्मिन्नेव काले चित्रग्रीव-नामा कपोतराजः सपरिवारो वियति विसर्पस्तांस्तण्डुलकणानवलोकयामास । ततः कपोतराजस्तण्डुलकण लुब्धान्क-पोतान् प्रत्याह-कुतोऽत्र निर्जनवने तण्डुलकणानां संभवः । तन्निरुप्यतां तावत् । भद्रमिदं न पश्यामि । प्रायेणानेन तण्डुलकणलोभेमास्माभिरपि तथा भवितव्यम् ।

(२) गृध्रोऽवदत् - मार्जारो हि मांसरुचिः । पक्षिशावकाश्चात्र निवसन्ति । तेनाहमेवं ब्रवामि । तच्छृत्वा मार्जारो भूमिं स्पृष्ट्वा कर्णौ स्मृशति । ब्रूते च - मया धर्मशास्त्रं श्रुत्वा वीतरागेणेदं दुष्करं व्रतं चान्द्रायणं मध्यवसितम् । परस्परविवदमानानामपि धर्मशास्त्राणाम् 'अहिंसा परमो धर्मः' इत्यत्रैकमत्यम् यत्रः -

सर्वहिंसानिवृत्ता ये नराः सर्वसहाश्च ये ।

सर्वस्याश्रयभूताश्च ते नराः स्वर्गगामिनः ॥

(३) अस्ति गौडविषये कौशाम्बी नाम नगरी । तस्या चन्दनदास नामा वणिग् महाधनो निवसति । तेन पश्चिमे वयसि वर्तमानेन कामाधिष्ठितचेतसा धनदर्पाल्लीलावती नाम वणिक्पुत्री परिणीता । सा च मकरकेतोर्विजयवैजयन्तीव यौवनवती बभूव । स च वृद्धपतिस्तस्याः सन्तोषाय नभावत् । यतः -

शशिनीव हिमार्तानां धर्मतानां रवाविव ।

मनो न रमते स्त्रीणां जराजीर्णेन्द्रिये पतौ ॥

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો :	૬
(b) Explain with reference to the context : (any two)	6
(૧) જ્ઞાનં ભારઃ ક્રિયાં વિના ।	
(૨) વિધિરહો બલવાનિતિ મેં મતિઃ ।	
(૩) અહો નિર્ધનતા સર્વાપદામાસ્પદમ્ ।	
(૪) સર્વશૂન્યા દરિદ્રતા ।	
૨ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.	૧૪
2 Write a critical note on the origin and development of the fable literature.	14
અથવા / OR	
૨ સાહિત્યકૃતિ તરીકે 'હિતોપદેશ'નું મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
2 Evaluate the 'Hitopadesh' as a work of literary art.	14
૩ ભારતીય કથા સાહિત્યમાં પંડિત વિષ્ણુશર્માના પ્રદાનનું મૂલ્યાંકન કરો.	૧૪
3 Evaluate the contribution of પण्डित विष्णुशर्मा to Indian Fable - Literature.	14
અથવા / OR	
૩ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો.	૧૪
3 Necessity of Fable in an ancient Indian literature.	14
૪ કર્પૂરતિલક હાથીની કથાનો બોધ નિરૂપો.	૧૪
4 The concept of the story of કર્પૂરતિલકહસ્તિઃ.	14
અથવા / OR	
૪ વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથાનો બોધ નિરૂપો.	૧૪
4 The concept of the story of વ્યાઘ્રપથિકયોઃ.	14
૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો :	૧૪
5 Write short notes on any two of the following :	14
(૧) ધનપ્રશંસા	
(૨) મૃગશૃગાલયોઃ કથા	
(૩) સુપુત્રઃ અને કુપુત્રઃ	
(૩) સુપુત્રઃ and કુપુત્રઃ	
(૪) 'મિત્રલાભ'નું શીર્ષક	
(4) The title of 'મિત્રલાભ'	